

**Матеріали з курсу Податкова система
для розміщення
на сайті економічного факультету**

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Кафедра фінансів і кредиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»:

проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А.В.

Робоча програма навчальної дисципліни
Податкова система

галузь знань: **07 Управління та адміністрування**

спеціальність: **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

освітньо-професійна програма : **Фінанси, банківська справа та
страхування**

рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський) рівень**

факультет **економічний**

2018/2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою економічного факультету

23 червня 2017 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Ткаченко С.О., канд.екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту

Програму схвалено на засіданні кафедри
Фінансів і кредиту

Протокол від червня 2018 року №

Програму погоджено методичною комісією
Економічного факультету

Протокол від червня 2018 року №

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Податкова система» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа і страхування;
спеціалізації Фінанси, банківська справа і страхування

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини з приводу перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Податки та податкова політика держави.
2. Податкова система та державне управління оподаткуванням.

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності державної фіскальної служби.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання: **знати:**

- класифікацію податків;
- джерела сплати податків;
- суб'єктів та об'єктів оподаткування;
- податкові політику та систему держави;
- права та відповідальність платників податків;
- як визначаються дати виникнення податкових зобов'язань та звітні періоди;
- порядок розрахунку ПДВ, акцизного податку, мита, податку на прибуток підприємств, фіксованого та єдиного податків, податку з доходів фізичних осіб;
- податкові соціальні пільги;
- місцеві податки і збори;
- причини та форми ухилення від сплати податків;

вміти:

- визначати базу оподаткування всіма видами податків;

- розраховувати суму податкових зобов'язань за всіма видами податків;
- заповнювати податкові декларації;
- розраховувати розмір штрафних санкцій за всіма видами податків.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань (предметна область), напрям, спеціальність, рівень вищої освіти / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань (предметна область) _____ Напрямок: _____	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: 6.030508 «Фінанси і кредит»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин - 180		4-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 7	Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) <u>бакалавр</u>	Семестр	
		8-й	-й
		Лекції	
		24 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
Індивідуальні завдання:			
142 год.			
Вид контролю:			
екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 27%

для заочної форми навчання –

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1. Податки та податкова політика держави.

Тема 1. Сутність і види податків.

Економічна сутність податків. Функції податків.

Основні елементи податків.

Класифікація податків.

Сутність прямих податків. Переваги і недоліки прямого оподаткування.
Сутність непрямих податків. Переваги і недоліки непрямих оподаткування.
Способи стягування податків.

Тема 2. Організація податкової системи. Державна фіскальна служба України.

Сутність та економічні засади формування податкової системи.

Поняття «податкова політика» і основні критерії її проведення.

Структура та функції органів Державної фіскальної служби України.

Функції середнього та низового рівнів Державної фіскальної служби України. Права, обов'язки і відповідальність органів Державної фіскальної служби. Платники податків, їх обов'язки, права і відповідальність.

Фінансова відповідальність платників податків. Методика нарахування пені.
Адміністративна відповідальність посадових осіб платників податків та громадян - суб'єктів підприємницької діяльності.

Кримінальна відповідальність за ухилення від оподаткування.

Тема 3. Облік платників і надходжень податків до бюджету. Адміністрування податків.

Облік платників податків - юридичних та фізичних осіб.

Державний реєстр фізичних осіб - платників податків.

Облік податкових платежів в органах ДФС.

Податкові перевірки.

Порядок подання податкової декларації та визначення суми податкових зобов'язань.

Порядок узгодження сум податкових зобов'язань, оскарження рішень податкових органів та визначення податкового боргу.

Змістовий модуль № 2. Податкова система та державне управління оподаткуванням.

Тема 4. Податок на додану вартість.

Загальна характеристика ПДВ. Переваги і недоліки ПДВ.

Економічна сутність доданої вартості.

Платники ПДВ та об'єкт оподаткування.

Ставки ПДВ. Порядок визначення бази оподаткування.

Операції, що не є об'єктом оподаткування.

Операції, що звільнені від оподаткування ПДВ.

Порядок обчислення і сплати ПДВ.

Податкові періоди з ПДВ. Порядок реєстрації осіб як платників ПДВ.

Тема 5. Акцизний податок.

Сутність акцизного податку та його платники.

Об'єкт та база оподаткування акцизним податком.

Групи підакцизних товарів та ставки акцизного податку.

Пільги при стягненні акцизного податку.

Порядок нарахування і сплати акцизного податку.

Тема 6. Мито.

Сутність і види мита.

Механізм нарахування і сплати мита.

Пільги при стягненні мита.

Митні збори та їх види.

Тема 7. Податок на прибуток підприємств.

Сутність податку на прибуток підприємств. Платники, об'єкт оподаткування та ставки податку.

Поняття «валовий дохід».

Поняття «валові витрати виробництва та обігу».

Порядок нарахування амортизаційних відрахувань.

Оподаткування операцій особливого виду.

Особливості оподаткування окремих платників податку.

Порядок нарахування та сплати податку до бюджету.

Тема 8. Фіксований сільськогосподарський податок.

Загальна характеристика фіксованого сільськогосподарського податку. Платники податку.

Об'єкт оподаткування та ставки податку.

Порядок обчислення і сплати податку до бюджету.

Тема 9. Податок з доходів фізичних осіб.

Сутність податку з доходів фізичних осіб, платники податку та об'єкт оподаткування.

Склад загального оподаткованого доходу.

Доходи, які не входять до складу загального оподаткованого доходу.

Поняття «податковий кредит».

Види податкових соціальних пільг.

Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету.

Особливості оподаткування окремих видів доходів.

Оподаткування операцій особливого виду.

Тема 10. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Спрощена система оподаткування, обліку і звітності юридичних осіб шляхом сплати єдиного податку.

Загальна (традиційна) система оподаткування фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.

Система оподаткування приватних підприємців за фіксованим податком.

Спрощена система оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва - фізичних осіб шляхом сплати єдиного податку.

Тема 11. Ухилення від податків і перекладання податків.

Економічна сутність ухилення від сплати податків.
 Форми та способи ухилення від оподаткування.
 Сутність податкової оптимізації.
 Подвійне оподаткування в міжнародному бізнесі.
 Процедура перекладання податків.

Тема 12. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.

Податкова політика як чинник макроекономічного регулювання.
 Макроекономічний вплив податкової політики.

Податкова політика та інфляція.

Характеристика неподаткових надходжень до бюджету.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Податки та податкова політика держави												
Тема 1. Сутність і види податків	14	2	2			10						
Тема 2. Організація податкової системи. Державна фіскальна служба України	14	2	2			10						
Тема 3. Облік платників і надходжень податків до бюджету. Адміністрування податків	16	2	2			12						
Разом за розділом 1	44	6	6			32						
Розділ 2. Податкова система та державне управління оподаткуванням												
Тема 4. Податок на додану вартість	17	2	2			13						
Тема 5. Акцизний податок	16	2	2			12						
Тема 6. Мито	16	2	2			12						
Тема 7. Податок на прибуток підприємств.	16	2	2			12						
Тема 8. Фіксований сільськогосподарський податок	15	2	2			11						
Тема 9. Податок з доходів фізичних осіб.	15	2	2			11						
Тема 10. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	18	2	2			14						
Тема 11. Ухилення від податків і перекладання податків	17	2	2			13						

Тема 12. Податкова політика в державного економіки	16	2	2			12						
Разом за розділом 2	136	18	18			110						
Усього годин	180	24	24			142						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність і види податків	2
2	Організація податкової системи. Державна фіскальна служба України	2
3	Облік платників і надходжень податків до бюджету. Адміністрування податків	2
4	Податок на додану вартість	2
5	Акцизний податок	2
6	Мито	2
7	Податок на прибуток підприємств.	2
8	Фіксований сільськогосподарський податок	2
9	Податок з доходів фізичних осіб.	2
10	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	2
11	Ухилення від податків і перекладання податків	2
12	Податкова політика в системі державного регулювання економіки	2
	Разом	24

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Сутність і види податків	10	Доповідь
2	Організація податкової системи. Державна фіскальна служба України	10	Доповідь
3	Облік платників і надходжень податків до бюджету. Адміністрування податків	12	Реферат
4	Податок на додану вартість	13	Реферат
5	Акцизний податок	12	Реферат
6	Мито	12	Реферат
7	Податок на прибуток підприємств.	12	Реферат
8	Фіксований сільськогосподарський податок	11	Реферат
9	Податок з доходів фізичних осіб.	11	Реферат
10	Спрощена система оподаткування суб'єктів	14	Реферат

	малого підприємництва		
11	Ухилення від податків і перекладання податків	13	Реферат
12	Податкова політика в системі державного регулювання економіки	12	Реферат
	Разом	142	

6. Індивідуальні завдання

1. Фінансова система держави та її співвідношення з податковою системою.
2. Визначення резидентського статусу юридичних осіб у світовій практиці та Україні.
3. Недоліки пільгового оподаткування в Україні.
4. Спеціальні податкові режими та їх значення.
5. Позитивні та негативні особливості майнових податків.
6. Співвідношення податкового тиску на індивідуальних та корпоративних платників.
7. Міжнародна податкова конкуренція та її вплив на реформування податкових систем.
8. Систематизація пільг з ПДФО.
9. Шляхи вдосконалення податкового контролю в сфері оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності.
10. Основні проблеми оподаткування доданої вартості в Україні.
11. Удосконалення акцизного оподаткування в Україні.
12. Особливості визначення оподатковуваної бази податку на прибуток в розвинутих країнах світу.
13. Податок на прибуток як регулюючий чинник економічних процесів.
14. Особливості прибуткового оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
15. Основні напрямки вдосконалення діючої системи оподаткування прибутку підприємств.
16. Плата за землю: податок на майно чи ресурсний платіж?
17. Використання пільг по платі за землю
18. Особливості міжбюджетних відносин в Україні та їх вплив на податкову сферу.
19. Значення місцевих податків і зборів в бюджетах різних рівнів.
20. Основні напрямки реформування системи місцевих податків в Україні.
21. Місцеві податки в розвинутих країнах світу.
22. Переваги і недоліки альтернативних систем оподаткування.
23. Оцінка доцільності використання альтернативних систем оподаткування.
24. Альтернативні системи оподаткування в розвинутих країнах.
25. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств.
26. Основні схеми ухилення від оподаткування через використання альтернативних форм оподаткування.
27. Податкове прогнозування і планування на загальнодержавному рівні.
28. Взаємозв'язок показників декларацій з податку на прибуток підприємств і ПДВ.

- 29. Податкові ризики та їх оцінка.
- 30. Схеми ухилення від оподаткування.

7. Методи навчання

Методи навчання є одним з найважливіших компонентів навчального процесу. Без відповідних методів діяльності неможливо реалізувати мету і завдання навчання, досягнути засвоєння навчаними певного змісту навчального матеріалу. При викладанні курсу «Міжнародні розрахунки і валютні операції» доцільно використовувати наступні методи навчання:

- словесні методи навчання. До словесних методів навчання відносяться лекція, бесіда, пояснення і ін. В процесі їхнього роз'яснення викладач шляхом слова викладає, пояснює навчальний матеріал, а студенти шляхом слухання, конспектування, запам'ятовування і осмислення активно його сприймають і засвоюють.

- наочні методи навчання. Наочні методи достатньо важливі для навчаних, це є візуальним сприймання дійсності. Особливістю наочних методів навчання є те, що вони обов'язково пропонуються в тій або іншій мірі, сполучаючись зі словесними методами. Прикладом наочних методів є ілюстрування, демонстрування, а також робота з книгою.

- практичні методи навчання. Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

- індуктивні і дедуктивні методи навчання. Застосування індуктивних і дедуктивних методів означає вибір певної логіки розкриття змісту теми, яка вивчається: від приватного до загального і від загального до приватного.

- репродуктивні і проблемно-пошукові методи навчання дуже ефективні для дистанційного. Вони застосовуються здебільшого з метою розвитку навиків творчої навчально-пізнавальної діяльності, вони сприяють більш осмисленому і самостійному оволодінню знаннями. Особливо ефективно застосовуються ці

методи в тих випадках, коли у студентів сформована культура пізнавальної діяльності, інтересів і здібностей, а також глибокі і міцні знання.

8. Методи контролю

Контроль та оцінка знань, вміння та навичок студентів є важливим елементом навчально-виховного процесу. При правильній організації він сприяє розвитку пам'яті, мислення та мови учнів, систематизує їхні знання, своєчасно викриває прорахунки навчального процесу та служить їх запобіганню. В даному курсі доцільно використовувати наступні методи контролю:

- методи усного контролю (УК). При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед студентами декілька питань, відповідаючи на які він показує рівень засвоєння навчального матеріалу. При фронтальному опитуванні викладач підбирає серію логічно зв'язаних між собою питань і ставить їх перед всією аудиторією, викликаючи для стислої відповіді тих або інших учнів. Важливо мати на увазі, що треба продумувати форму і зміст з тим, щоб вони в здебільшості своєї були навчальними.

- методи письмового контролю (ПК). В процесі навчання ці методи припускають проведення контрольних робіт, модулів, письмових заліків. Подібні роботи можуть бути як тривалими, так і короткочасовими.

- тестування (Т) – це найбільш ефективна на сьогоднішній день форма контролю.

Проміжний та підсумковий контроль доцільно здійснювати за допомогою усіх вищезазначених методів контролю. Так на семінарських заняттях

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий семестровий контроль (іспит)	Сума	
Модуль 1					Модульна контрольна робота		40	100
Тема 1.	Тема 2	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5-6				
О, Д	О, Д	О,Д	О, Д	О, Д	МК, Т			
3-7	3-7	3-7	3-7	3-7	10-25			

Примітка: О – опитування, Т – тестування, Д – доповіді, МК – модульний контроль.

Оцінювання знань, умінь і навичок студентів з дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію навчального процесу в харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, затвердженого наказом ректора університету від 28.07.2009 № 0501-1/138.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять проводиться за шкалою, визначеною кафедрою, за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;

- обізнаність з основною (обов'язковою) та додатковою літературою, а також із сучасною вітчизняною і зарубіжною літературою з питань, що розглядаються;

- уміння поєднувати теоретичні знання з вирішенням практичних завдань при розгляді ситуаційних завдань (кейсів), розв'язанні задач, проведенні розрахунків тощо при виконанні завдань, винесених на обговорення аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, уміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з доповідей інших осіб.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оценка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, семінару	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
1-49	FX	незадовільно	не зараховано

Результати складання іспитів (написання підсумкової комплексної контрольної роботи) оцінюються за шкалою балів, еквівалентною чотирибальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка, еквівалентна «відмінно», виставляється, якщо студент виявив всебічно системні та глибокі знання, в повному обсязі твердо засвоїв весь програмний матеріал, вичерпно та послідовно дав відповіді на всі питання екзаменаційного білета, тісно пов'язує теорію з практикою, показує знання літератури, вміння самостійно аналізувати та тлумачити економічні норми та поняття і застосовувати їх при вирішенні завдань, правильно аргументує висновки, вміє самостійно узагальнювати матеріал і логічно його викладати, не допускаючи помилок.

Оцінка, еквівалентна «добре», виставляється, якщо студент твердо знає програмний матеріал, має навички аналізу та тлумачення економічних норм та понять, логічно відповідає на поставлені питання, не допускає суттєвих помилок.

Оцінка, еквівалентна «задовільно», виставляється, якщо студент засвоїв основний матеріал, але не знає окремих деталей, допускає неточні відповіді та формулювання понять, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, має прогалини в знаннях.

Оцінка, еквівалентна «незадовільно», виставляється, якщо студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє навичками застосування економічних норм, які забезпечували б вирішення професійних завдань.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних студентом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і модульного контролю) та за результатами підсумкового контролю (іспиту чи підсумкового модульного контролю), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Базова література

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI.
2. Митний кодекс України від 11 липня 2002 року № 92 - IV.
3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 № 2456-VI.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

Додаткова література

1. Гавриленко Н.В. Податкова система: Практикум: Навчальний посібник/ Н. В. Гавриленко. - Львів: Новий світ-2000, 2010. - 352 с.
2. Єфименко Т. Податок на прибуток: концепція визначення об'єкта оподаткування / Т.І. Єфименко, Т. І., Л.Г. Ловінська, Ф.О. Ярошенко / НДФІ при Міністерстві фінансів України. - К. : НДФІ, 2007. – 322 с.
3. Іванов Ю. Альтернативні системи оподаткування: Навч. посібник / Ю. Іванов, К. Петросянц / Харківський нац. екон. ун-т. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. — 272с.
4. Іванов Ю. Податкова система: Підручник / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, О. М. Десятнюк / МОН України. - К. : Атіка, 2006. – 920 с.

5. Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент: підручник / Ю. Б. Іванов, А.І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова - К. : Знання, 2008. - 525с.
6. Платник єдиного податку – юридична особа / Ред. Я. Канторєва. – 7-е вид., переробл. і доп. – Х.: Фактор, 2009. – 528 с.
7. 15.Планування податкових надходжень в Україні: теорія і практика : [монографія] / за ред. Л.Л. Тарангул. – Ірпінь: НУДПСУ, 2011. – 339 с.
8. Податкова політика України : навчальний посібник / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.Л. Тарангул та ін.; за ред. П.В. Мельника. – К.: Знання України, 2011.- 505 с.
9. Податкова система: практичні питання застосування норм Податкового кодексу України [Текст] / За заг. ред. В.Ю. Захарченка. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 368 с.
- 10.Податкова система України. Тренінг-курс [Текст] : навч. посіб./ О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова та ін. ; За заг. ред. О.М. Тимченко. — К. : ДННУ "Академія фінансового управління", 2012. — 656 с.
- 11.Гавриленко Н.В. Податкова система [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Гавриленко. — Львів : Новий Світ-2000, 2010. — 328 с.
- 12.Карлін М.І..Державні фінанси України [Текст] : навч. посіб. / М. І. Карлін. — К. : Знання, 2008. — 348 с.
- 13.Карлін М.І.. Державні фінанси розвинутих країн [Текст] : навч. посіб. / М. І. Карлін. — Львів : Новий Світ-2000, 2010. — 484 с.
- 14.Гобзенко, Л. О. Зарубіжні фахівці про Податковий кодекс України [Текст] / Л. О. Гобзенко // Економіка. Фінанси. Право. — 2010. — № 12. — С. 11-16.
- 15.Подмарьов, О. Ю. Податковий кодекс - перші кроки у системі оподаткування прибутку підприємств [Текст] / О. Ю. Подмарьов // Інвестиції: практика та досвід. — 2011. — № 7. — С. 59-62.

Інформаційні ресурси

1. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 № 996-XГУ. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>. - (з чинними змінами та доповненнями).
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України : закон України від 02.12.2010 № 2756- VI.
5. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2464-17>.
6. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва : указ Президента України від 03.07.1998 № 727/98. - Режим

доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=727%2F98>. - (з чинними змінами та доповненнями).